De eerste aenmoedigings-prys voor paerden van 3 jaren is bekomen door M. Leonard Walmach van Vechmael.

De tweede door M. Matheï van Ouden-Biesen (Hoesselt).

Eene behoudings-premie van 200 fr. is toegestaen aen M. Willem Van Bilsen van Houppertingen en aen M. Janssen van Bommershoven.

Te Hasselt zyn er 27 hengsten aen het onderzoek der commissie onderworpen geworden, waervan er 24 goedgekeurd en 2 geweigerd zyn.

De eerste arrondissements-prys van 300 fr. is toegestaen aen M. Josephus Hallez van Bouckhout.

De tweede van 200 fr. aen M. Nicolaï van Wilderen.

De eerste aenmoedigings-prys voor paerden van drie jaren aen M. Van Schoenbeek van Melveren.

De tweede aen M. Jadouille van Muysen.

Eene behoudings-premie van 200 fr. is toegestaen aen MM. J.-J. de Selle van Montenaken en Vreven van Halbeek.

De wetstryd voor de provinciale premie zal plaets hebben te Hasselt den tweeden maendag van february om 11 uren 's morgens.

Militie. — Loting van 1857.

De loting voor de ligting van het loopend jaer zal plaets hebben op de hierna aengeduide dagen.

Arrondissement Tongeren.

Tongeren den 11 february; Borgloon den 12; Cortessem den 13; Bilsen den 14; Herderen den 16; Veldwezelt den 17 en Reckheim den 18.

Arrondissement Hasselt.

Beeringen den 12 february; Herck de Stad den 14; Sint-Truyen den 16 en Hasselt den 18.

Arrondissement Maeseyck.

Maeseyck den 20 february; Bree den 21; Peer den 23 en Overpelt den 24.

Militie-raed. — Reklamatien.

De militie raed van ons arrondissement zal zyne zittingen houden op het stadhuis van Tongeren om de statueeren over de reklamatien en het aennemen van remplaçanten en substituanten..

De eerste zittingen zullen gehouden worden den 4e, 5e, 6e, en 7e maert, de tweede den 17, 18 en 19 maert, en de derde den 31 der zelfde maend. De zittingen zullen telkens om 9 uren geopend worden.

Morgen, zondag, onder de mis van half twaelf zal er in O.-L.-V. kerk een weldadigheids-sermoon gepredikt worden ten voordeele van het werk van den H. Vincentius-à-Paulo. De E. P. Ryckers, redemptorist, die dit sermoon zal uitspreken is oorspronkelyk uit onze provincie. Hy is te Sittard geboren. Schoon hy nog zeer jong zy, wordt hy reeds onder onze beste predikanten gerekend.

M. Eyben, aelmoezenier van het hospitael van Tongeren en kapelaen van O.-L.-V. kerk, is pastoor te Val St-Lambert benoemd.

M. Schoolmeesters, kapelaen te Millen, is pastoor te Gors op-Leeuw benoemd.

Begrafenis van Mgr den aertsbisschop van Parys.

In weerwil van het slecht weder en slechten toestand der straten, was er eene buitengewoon groote menigte toegesneld langs den weg leidende van het bisschoppelyk paleis tot aen O. L. V. kerk, die van buiten geheel in het zwart was behangen, en op welke men het wapen des overleden met de leus *Major autem horum est charitas* schitterend zag. De kerk was van binnen ook versierd, en in het midden verhief zich de lykbaer. De bisschoppelyke troon in den koor was met een zwart vloers gedekt.

Het lyk was in drie kisten gesloten; de overleden kerkvoogd was gekleed met de kerkgewaden en den witten myter, die hy te Roomen gedragen had, wanneer het geloofspunt der Onbevlekte Ontvangenis werd uitgeroepen. Een diamanten ring is aen zynen vinger gebleven.

Om acht ure en half, hebben de klokken de zinking van het lyk aengekondigd, en het lyk van Mgr Sibour is in stoet naer de kerk gedragen; vier pastors van parochie-kerken te Parys, hielden de hoeken van het baerkleed. Achter het lyk volgde een dienaer die de eereteekenen des aertsbisschops droeg, en na hem kwamen de bloedverwanten des kerkvoogds.

Er waren in de kerk bezondere plaetsen bereid voor de overheden, die zich verhaest hadden den lykdienst te komen bywoonen.

De mis is door Mgr Allou, bisschop van Meaux, gecelebreerd. Het publiek is in de kerk toegelaten. Tydens den lykdienst heeft men drie lyk-salvos van vyf schenten, gegeven. Na het eindigen der mis, is het lyk op de baer gebleven.

Des namiddags, om drie ure, zyn de getyden der overledenen nog eens gezongen, en het lyk is in den grafkelder der aertsbisschoppen, nedergelaten.

Men leest in het regterlyk dagblad *le Droit*:

« Verger is gisteren naer de Conciergerie gebragt. Zyne gestalte is boven de middelmatige; zyn hair, dat niet zeer dik staet, is zwart; zyn aengezigt bleek en lang; er is eene zekere onderscheiding in bevat. Zoo wy het gezegd hebben, ziet Verger er zachtaerdig uit: hy geeft schalnsche blikken en ziet meest altyd omleeg. Zyne kalmte blyft dueren.

» Hy heeft den akt van beschuldiging ontvangen. Als verdediger van ambtswege is hem aengedruid geworden M. Nogent-St-Laurens. Zaturdag aenstaende 17 january, zal hy voor de assisen kon.en.

» Wy hebben het mes gezien met hetwelk Verger den aertsbisschop vermoord heeft. Men siddert op het zigt van dit moordtuig: de lemmer is breed en dun: omtrent het midden, is by omgebogen, snydt langs twee kanten en de punt is zoo danig scherp dat een wapenrok hem moeijelyk zou kunnen tegenhouden.

» Verger is in eene bezondere kamer geplaetst en wordt dag en nacht bewaekt door twee agenten, die belast zyn met al zyne bewegingen gade te slaen.

Plegtige verzoening der Kerk van den H. Stephanus.

Maendag heeft te Parys de verzoening plaets gehad der kerk van den H. Stephanus-des-Gebergte, welke door de moord van Mgr Sibour bezoedeld was geworden. Het is Mgr de bisschop van Evreux die, omringd van eene talryke geestelykheid, deze zielroerende plegtigheid heeft verrigt. Een detachement der stedelyke wacht van Parys opende en sloot den stoet.

Gekomen zynde voor de kerk, heeft de stoet een halven kring gemaekt te midden van welken er een kniebank, een vat met water, een ander met zout en een hysoopiak stonden. Aen de kerkdeur, die met zwart behangen was, bevonden zich het kruis en de dienaers wier keersen uitgedoofd waren.

Al de omstaenders hebben zich op hunne kniën gezet, en Mgr de bisschop is overgegaen tot de wyding van het water. Daerna, terwyl den psalm *Miserere* gezongen werd, is Z. H. rondom de kerk gegaen, deszelfs muren met gewyd water besproeijende.

Na het zingen der Litanie van alle Heiligen en na drie mael herhaeld te hebben: *H. Stephanus, bid voor ons*, heeft men de deuren der kerk geopend. De autaren waren van alles ontbloot en het tabernakel stond open. Door drie naeenvolgende gebeden, heeft de prelaet de goddelyke barmhertigheid gesmeekt dezen tempel te willen zuiveren, verzoenen en heiligen.

Dan was men gekomen op het aendoenlykste oogenblik der plegtigheid. De dienstdoende bisschop, vergezeld door gansch het kapittel en de geestelykheid, heeft den autaer verlaten en is drie mael rond de kerk gegaen, de muren en den vloer met gewyd water besproeijende.

By de derde mael gekomen zynde op de plaets die nog vochtig was van het bloed van Mgr den aertsbisschop, is hy met al de omstaenders op de knien gevallen en drie mael is den *Parce Domine* gezongen. Dit heeft den grootsten indruk gedaen, en uit menige oogen vloeiden er tranen.

In den koor gekomen, heeft Mgr den zegen gegeven.

De verzoeningsplegtigheid was geëindigd; maer er bleef eene laetste pligt te vervullen wegens het H. Sakrament, wiens tegenwoordigheid en majesteit zoo stoutmoediglyk beleedigd was geweest.

De processie heeft de kerk van den H. Stephanus verlaten om het H. Sakrament te gaen halen; zy heeft het plegtiglyk wedergebragt in het tabernakel dat verlicht en versierd is geworden.

Daerna is de groote mis op de plegtigste wyze gezongen.

Al de omstanders, en zy waren talryk, zyn diep aengedaen geweest door deze statige ceremoniën; den diepsten eerbied werd overal aen het Allerheiligste bewezen, toen het van de kerk van de H. Genoveva, naer degene van den H. Stephanus gedragen werd.

In den nacht tusschen zondag en maendag is er in de kerk van het Begynhof te Diest, een vry stouten en zonderlyken diefstal begaen. De dief is door een luchtvensterken in de zyraem in de kerk gekropen en heeft er eene schildery uit de lyst gesneden en medegenomen. Hy moet zich in het plegen van dien diefstal gekwetst hebben, dewyl zyne voetstappen bloedvlekken op den vloer gelaten hebben. Woensdag reeds is een persoon uit Diest, onder verdenking van den Schilderydief te zyn, in hechtenis genomen en naer Leuven getransporteerd om ter beschikking gesteld te worden, van den heer prokureur des Konings. Het schynt dat de aengehouden gekwetst is aen zynen dikken teen, hetgeen men beweert overeenkomen met de bloedvlekken welke de voetstappen op den vloer der kerk gemaekt hebben.

— Gedurende de maend december zyn 3,722 brieven niet besteld kunnen worden, om dat de adressen onleesbaer of onvolkomen waren. Onder dezelve waren er 82 die voor eene somme van 6,160 fr. 24 c. weerden inhielden.

— De graef van Vlaenderen is een Nieuwjaer gaen wenschen aen de Koningin van Engeland.

— Woensdag is te Brussel een huwelyk gevierd geworden welk nog al veel belangstelling heeft opgewekt. Was de bruid toch niet zeer frisch, zy was ten minsten kloekmoedig, en op hare borst prykten de eereteekens van het Yzeren Kruis.

Weduwe van haren eersten man, Catharina Lombaerts was vereerd geworden met het Yzeren Kruis by gevolg der heldhaftigheid die ze betoonde in het gevecht van Berchem waer ze verscheidene wonden kreeg. Na het burgerlyk huwelyk heeft de bruid de gelukwenschingen van den officier des burgerstands ontvangen.

— Eene schielyke dood, in pynlyke omstandigheden voorgevallen, is in het paleis van justitie te Brussel, diepen indruk komen verwekken. Eene boerin van de gemeente Kerdelingen, Dorothea Poelaert genaemd, oud 36 jaren, was het voorwerp eener vraeg van interdictie van wegens hare familie uit hoofde van onnoozelheid. De achtbare voorzitter der regtbank van eersten aenleg moest haer ondervragen: maer, als men haer hy den magistraet ging binnen leiden, vond men haer dood; zy was op haren stoel, in de wachtzael, nedergezonken. De geneesheeren en aenwezige persoonen dachten dat zy slechts in bezwyming was gevallen, en poogden haer tot het bewustzyn terug te brengen. Het lyk is naer het gasthuis gedragen, alwaer men het heeft geopend, om de oorzaek dezer schielyke dood te kunnen bestatigen.

— De vrienden van M. Conscience hebben besloten hem een banket van vaerwel aen te bieden vóór zyn vertrek naer Kortryk.

— Men schryft uit Antwerpen:

Op den overzet-stoomboot is gisteren iets voorgevallen, dat zonderling mag heeten, en tot eer verstrekt van.... een peerd. Gendarmen van onze brigade vergezelden twee gevangenen, die naer Gent wierden gevoerd; niet verre van den vlaemschen wal gekomen, sprong een der veroordeelden, over boord, van den stoomboot, in de Schelde, en zwom naer den oever, om verder te ontvlugten. Nu, de peerden der gendarmen zyn op zulke voorvallen afgerigt, en zonder eenige beweging van den ruiter, sprong een der peerden over boord, en zwom den vlugteling achterna. De man was spoedig geklist, en scheen wanhopig over de schranderheid van een dier, waerop hy niet gerekend had.

— Men schryft uit Antwerpen: « Zekere dagbladen kondigen zeer kwalyk gezind af dat de Paters Recolletten alhier een huis hebben gekocht om er een klooster van te maken. Maer waerom voegen zy er niet by, dat het M. de gedeputeerde Verhaegen zelf is die, als bestuerder der hypothekaire kas, hen de middelen heeft verschaft om deze aenkoop te doen? M. Verhaegen, ik moet het zeggen, is hier in zeer welwillende geweest en heeft de bedankingen verworven van die goede religieusen. » (*Emancipation.*)

— Men schryft uit Denderleeuw aen den *Denderbode*:

Den feestdag van Drie Koningen is alhier gekenmerkt geweest, door eenen zonderlingen voorval welken eene groote ontroering, in onze gemeente heeft veroorzaekt.

Ten gevolge van eenige diefteus welke hier, en in onze omstreken, worden gepleegd, had onze policie bedektelyk nachtwachten ingerigt, en daer zy zekere vermoedens had opgevat, deed zy byzonderlyk waken op eene plaets, alwaer de dieven gewoonelyk met hunnen buit naer huis kwamen. Deze wachten hadden al verscheide mael dienst gedaen, maer waren er nog niet in gelukt iemand in hunne strikken te vangen.

In weerwil dezer slechte uitslagen, bleven zy n et moed hun waken voortzetten, en dynsdag nacht was er weder eene patrouille, met de policie aen het hoofd, by de brug van den yzeren weg geposteerd. Daer wachtten zy alreeds eenige uren, toen zy in de verte twee verdachte dieven zagen aenkomen, en hun naderen; doch in plaets van over de brug te komen volgden deze den Dender naer boven, aenstonds wierden zy achtervolgd en men ging hun bereiken, toen eenen zynen buit liet vallen en in 't water sprong, denkende naer de andere zyde te zwemmen, om aldus zyne achtervolgers te ontvlugten, maer o rampzalig gedacht! nauwelyks was hy in den Dender of een angstgeschreeuw ontsnapte zyne borst, en by verzonk levenloos in de vskoude waters der rivier... Door het zien van dit schrikkelyk tooneel waren er eenige door medelyden bewogen, en nochtans konden zy geene de minste hulp toedienen aen den drinkeling want zy gebruik makende van deze verwarring, vlugtte uit de handen; maer daer hy erkend was, wierd hy eenige oogenblikken daerna in zyne hut aengehouden, waer hy ruste als of er niets was voorgevallen.

Het onderzoek heeft bestatigd dat de dieven, na vrolyk Drie Koningen avond, door het drinken van genever enz. gevierd te hebben, te Ste.Catharina-Lombeek omtrent twee hectoliters patatten by eenen armen daglooner waren gaen stelen.

Het lyk van den drinkeling, S. Boriau genaemd, is uit het water gevischt; dien ongelukkigen, welken al verscheidene maelen door het geregt was vastgegrepen, laet eene weduwe en twee kinderen achter.

— Men kent den kwakzalverslof waermede zekere gazetten zich zelven bewierooken. Eene nieuwe uitvinding, welke wy aenbevelen aen die eigenlof-uiters bestaet in te laten drukken, in groote hoofdletters, aen het hoofd van hun lofgetuit:

MEN IS VERZOCHT DIT NIET TE LEZEN !!!

— Te beginnen van donderdag in den avond, zyn de kusten van Engeland door een reeks tempeesten en geweldige wind-orkanen overvallen geweest. Dertig of veertig schepen zyn gezonken of op zyde geworpen ten gevolge dezer orkanen; eenigen, zegt men, zyn met man en mans vergaen. Te Greenoch, zyn de golven over de kaeijen gevloeid, en hebben de stoombooten belet van aen te leggen.

Het tempeest heeft ook met geweld boven de stad Londen en hare voorgeborgten gewoed. Op de Teems, hebben zeeschuiten ernstige schade geleden, ten gevolge van overzeiling en aenklamping. Talryke schepen hebben hunne zydekanten opengerukt gehad.

— De geneesheeren, welke de lykschouwing van den Aertsbisschop hebben gedaen, verklaren dat het hert des prelaets *door en door* gesteken was.

— De moordenaer Verger is, in het gevang der Conciergerie, in de cel geplaets welke Pianori betrokken had. Op hetzelfde oogenblik dat hy in het paleis van justicie gebragt wierd, kondigde het kanon aen dat het lyk van zyn slagtoffer in de hoofdkerk ter begrafenis aenkwam.

— Ter gelegenheid der moord van Mgr den Aertsbisschop van Parys, voelen wy ons gedwongen eenen oogslag terug in de geschiedenis der Aertsbisschoppen van Parys te werpen — welke prelaten, even als de gekroonde hoofden in de Tuilleriën, voor het ongeluk schynen bestemd te zyn.

Laet ons slechts in het leven van drie Aertsbisschoppen terug gaen:

Tydens Louis-Philippe builderde het oproer in de straten van Parys; de plunderaers zochten hunne wraek te koelen op het bisschoppelyk paleis, en Mgr Quelen, de toenmalige prelaet, ontsnapte niet dan met moeite aen de ysselyke bedreigingen.

De republiek verscheen; burgers vochten tegen burgers, broeders tegen broeders. Mgr Affre, als een wezenlyke priester Gods, wilde in die woeste benden, de liefde en de verzoening gaen prediken: — de dood op de barrikaden, was het loon voor zyne edele en grootsche handelwyze.

Mgr Sibour, algemeen bemind en geacht om zyne verhevene deugden en talenten, valt, byna op de trappen van het altaer, onder de handen eens moordenaers.

De zetel van Parys schynt inderdaed bestemd, om de zetel van eene reeks martelaers te zyn.

Zwitzerland.

Onder het opschrift: *Een eervolle vrede is verzekerd*, bevat de *Bund*, tolk van den zwitserschen bondgenootschappelyken raed, het volgende artikel:

« Frankryk en Engeland hebben aen Zwitserland besprekken voor het vreedzaem vereffenen des vraegstuks van Neufchatel aengeboden, die door den zwitzerschen bondgenootschappelyken raed met eenparige stemmen aennemelyk zyn gevonden. Dien ten gevolge, is de bondgenootschappelyke vergadering tegen den 14 byeengeroepen, en wy twyfelen niet of deze Vergadering zal, op hare beurt, deze besprekken aennemelyk vinden.

» De Koning van Pruisen vroeg eene invryheidstelling zonder eenig besprek voor de krygsgevangenen van Neufchatel. Zwitserland zal de gevangenen in vryheid stellen, onder besprek dat de bezondere schikkingen der overeenkomst niets bevatten wat tegenstrydig zy aen de onafhankelykheid van Neufchatel; en Frankryk en Engeland geven ons de stellige verzekering dat, na de vryheidstelling der gevangenen, de Koning van Pruissen zal afzien van alle zyne eischen op Neufchatel, en dat de volkomene onafhankelykheid van Neufchatel van alle vreemde verbindtenis in openbaer regt zal herkend worden.

» Na de invryheidstelling, zullen al de gevangenen, als ook de niet opgesloten beschuldigden in de zaek van den 3 september, het zwitsersch grondgebied moeten verlaten, en zy zullen uit den Bond verbannen blyven, tot dat de Koning van Pruisen stelliglyk van zyne regten op Neufchatel heeft afgezien.

» De Keizer der Franschen heeft ons voorafgaendelyk de verzekering gegeven dat, na de invryheidstelling, hy al zyne poogingen zou aenwenden om van den Koning van Pruisen te bekomen dat hy van Neufchatel zou afzien. Heden neemt hy de stellige verbindtenis aen dat, na de invryheidstelling, de volkomendste onafhankelykheid van Neufchatel zal herkend worden.

» Keizer Napoleon wilde, voorgaendelyk, alleen ons dezen dienst bewyzen; heden bewyst hy ons denzelven gezamentlyk met Engeland, en men mag hopen dat Oostenryk en Rusland deze poogingen zullen goedkeuren en medewerken om ze te doen gelukken.

» Wy vinden dat deze besprekken eervol zyn voor Zwitserland. Wy hopen dat het zwitsersch volk er over zal te vreden zyn, want zy maken zyne overwinning uit. Na met eenparigheid en vastberadenheid te zyn opgestaen tegen onbetamelyke eischen, heeft het volk de achting van Europa, en, met de achting, een eervollen vrede en de onafhankelykheid der republiek van Neufchatel, verworven. »

Mengelingen.

De juiste etenstyd. — Diogenes gevraegd zynde, hoe laet men de onderscheidene maeltyden behoorde te houden, antwoordde: « De ryken eten wanneer zy willen, de armen wanneer zy iets hebben, de wyzen alleen, wanneer zy honger gevoelen. »

Zonderling nieuwjaers-geschenk. — Een generael, die verscheidene veldslagen verloren had, ontving op een nieuwjaersdag eene kist zonder te weten van waer of van wien hem toekwam. By de opening er van ontdekte hy er een trommel in waerop geschreven was: « *Tot niets nuttig dan om geslagen te worden.* »

Kapitein M'Clure en de eskimos. — Men weet, dat de ontdekking van den noordwesten doortogt der poolzeeën aen den engelschen kapitein M'Clure verschuldigd is: — het verhael der opspooringen van den stoutmoedigen kommandant van den *Investigator* is belangryk, en de inlichtingen, welke men in hetzelve aentreft over de Eskimos, de bewooners dier streken, zyn zeer wetensweerdig.

De *Investigator* had in een zyner laetste reizen het eiland Melville verlaten. « Eenige dagen later, » zegt de schryver van het verhael, ontmoette men drie Eskimos, die aen een kleinen stam uit te nabuerschap behoorden; die mannen schenen verbaesd de staen, by het zien van *drie groote* boomen (de masten van het vaertuig) welke zich alleen bewogen, en zochten langen tyd welken naem zy aen dit vaertuig zouden geven, dat reusachtig voor hen was; zy vonden slechts dien van *omiak*, welke zy aen de grootste van hunne boomschuiten geven.

Zy waren door hunnen stam gezonden, om de beweging van den *omiak* in het oog te houden, en zy bragten M. M'Clure by hunne landgenooten. Zy bevestigden dat er een kanael was, dat het naer het oogsten leidde, en dat hetzelve zelden door het ys gestopt werd.

Hun aenzien was byna afschuwelyk; het gelaet der mannen was gansch misvormd, dewyl hunne lippen doorsteken en hun gelaet doorkerfd waren; de vrouwen waren zoo vollyvig, dat zy gansch misvormd schenen.

---

alsdan is het slechts dat ik de wreede noodzakelykheid hebbe begrepen, waeraen ik my by het smertbed uws vaders onderworpen had... Oh! wist gy hoe menigmael ik getracht hebt met myn zelven in verdrag te komen om u de kennis van dit geheim te besparen!.... Ik heb dit noodlottig oogenblik versch oven tot dat ik gevoeld heb dat er geene hoop meer over bleef om langer te leven.... Alsnu weet gy alles.

— Wy zullen de dood van onzen vader wreken, riepen op eenen toon van besluit de twee heeren uit. Dit is een geschil dat tusschen ons en den hertog van Alva te beslissen is. Oh! Jakob Van der Noot kon zyne wraek aen geene betere handen toebetrouwen dan aen degene van zyne zonen. Nu mogt gy gerust sterven, moeder, gy hebt uwe belofte volbragt; 't is onze taek die begint....

— Oh! myne lieve kinderen, gaet niet dwazelyk uw leven in gevaer stellen, hernam de oude mevrouw, die de voornemens van hare zonen zocht te raden. Gy moet blyven om den naem van Van der Noot te vereeuwigen.... want van geheel ons ongelukkig geslacht zyt gy alléén staende gebleven.... Myn God! moest gy eens in eene vermetele onderneming bezwyken.. Pieter, voegde zy er by, zich met eene teedere en angstige bezorgdheid tot den oudsten harer zonen aenmeldende, wat gaet gy dan doen om u over den hertog van Alva te wreken?.... Gy zult hem niet laffelyk dooden, gelyk hy het met uwen vader heeft gedaen?

— Heb die vrees niet, myne moeder; onze wraek moet iets meerder zyn dan eene duistere en laege weiterwraek. Zy moet ook ons ongelukkig vaderland, by de heersching van den vreemdeling zoo zeer onderdrukt van nutte zyn!

— Dit is wel gesproken, Pieter, want onze naem is groot en roemryk, geene verwoedheid heeft den glans van onzen wapenschild bezwalkt.... Thans, opent die koffer, welke daer staet.

De twee heeren gehoorzaemden, en trokken uit den koffer, waerin by zorgvuldiglyk bewaerd werd, eenen ryken en zwaren degen, eene soort van geslacht's heiligdom, welke het alle vreemde hand verboden was aen te raken.

Deze degen is dengene der Van der Noots, myne kinderen, riep zy uit, dit geëerbiedigd wapen ontvangende en het tusschen hare bevende vingers houdende; gy moet den laetsten wil van uwen vader volbrengen...

Op deze woorden, bragten de heeren van Rysoire en van Calloo plegtiglyk de hand op den degen en zwoeren over den moordenaer van hunnen vader eene schitterende wraek te nemen.

— Op myne beurt nu, hernam de edele vrouw, ik ook heb eenen uittersten wil, welke gy zweeren moet te zullen volbrengen... Luistert, kinderen, geheugt u dat de woorden welke gy heden zult hooren uit den mond gekomen zyn van uwe stervende moeder. Houdt, te midden den volksstorm, die ons arm land dreigt te verdelgen, eenen heiligen eerbied voor den godsdienst van uwe voorvaderen, verlaet den schoot niet der katholyke kerk, die u het doopsel heeft gegeven; uw vader is katholyk gestorven, alzoo zal ik ook sterven... Och! gy ook, myne dierbare kinderen, laet u niet medesleepen door den stroom der dwaling, verheft u niet gelyk uitzinnigen tegen het gezag der Kerk.... ik ook eische van u eenen eed.

— Wat wilt gy dan zeggen, moeder? mompelden de twee broeders met eenen zigtbaren angst.

— Zweert op dezen degen dat gy nooit de leeringen der hervormde predikanten zult omhelzen, zweert dat gy hunne vergiftigde stellingen niet zult zoeken te kennen; zweert het geloof uwer voorvaderen te bewaren, aen hetgeen van uwe moeder getrouw te blyven; zweert, kinderen, opdat wy, weldra hier op de aerde gescheiden, ons nog ten minste en den hemel mogen wedervinden....

De heeren van Rysoire en van Calloo bleven verplet en stilzwygend, als of den bliksem hen had getroffen. Hunne neërgeslagen oogen betuigden de wreede verlegenheid waerin de laetste woorden hunner moeder hen kwam te werpen.

— He wel, wat doet gy dan, gy aerzelt, riep mevrouw Van der Noot uit, die nog niet durfde gelooven hetgeen zy maer te groote rede had om te vermoeden. — Hare oogen schemerden, de doods-bleekte kwam weder op haer wezen, een oogenblik door de aendoeningen verlevendigd, hare ledematen sidderden, geheel haer ligchaem pakte zich in een, zoo zeer en zoo diepgrondiglyk trof haer het ongeluk dat zy kwam te raden.

— Myne moeder, mompelden te gelyk de beide broeders, poogende zich het verschrikkelyk uitwerksel te verbergen, 't welk die bekentenis op hunne stervende moeder ging te weeg brengen, wy zyn kalvinisten.

— Kalvinisten! myne kinderen kalvinisten! Oh! wees vervloekt!

De degen ontviel haer uit de handen; zy zeegde op haer oorkussen neder en den roesem der dood trok over hare onbeweeglyke en verbleekte lippen.

II

BALTHAZAR KONINGS.

De hofmeester der oude mevrouw Van der Noot, die de eeuwigheid kwam in te treden, was een kleine en magere gryzaerd, wiens denkbeelden ter zaek van godsdienst's bespiegelingen zoo zeer bekrompen waren als de scheede van grys laken, welke zyne lange dunne en hoekige ledematen tot koker diende, eng was. Getrouw en eerlyk tot in de kleinste zaken, de familie, waeraen hy vast gekleefd was gelyk de hyfteboom op den stam eener eik, opgevoferd, Konings zou zyn leven hebben gegeven om hetgene zyner stervende meesteres te redden. By die uitstekende hoedanigheden, voegde hy een katholyk geloof, 't welk in zyn hert eenen zoo veel te meer diepgrondigen haet had doen kiemen tegen de hervormden, daer deze meer poogingen schenen aen te wenden om den godsdienst te vernietigen. De onverdraegzaemheid des ouderlings was, alles wel ingezien, alleenlyk een overdreven iever; naer de wyze waerop hy de zaken beoogde, kon men hem deze tot eene misdaed niet opleggen. Overigens, uitgenomen tegen de onkatholyken, had hy geenen haet, welke de goedheid zyner ziel kon bederven. Op tydstippen van godsdienst's oorlogen, waren de menschen van gering verstand alzoo geschapen.

Balthazar had Pieter en Karel Van der Noot ter wereld zien komen; by had die kinderen met liefde zien opgroeijen, gelyk de hovenier de bloemen waeraen hy de meeste zorgen geeft; by noemde hen zyne zonen en zy verstooten deze naem niet, want die uitmuntende dienaer beminde hen gelyk een vader.

Toen zy in het begin der beroerten toegetreden waren aen de edelmoedige party die het land van het jok der spaensche dwinglandy wilde ontslagen, had hy hunne poogingen toegejuichd, de eenvoudige en beschroomde gryzaerd dacht altyd dat degenen die de party volgden van den graef van Egmond, van wie hy een geestdriftig bewonderaer was, geenen slechten weg konden inslaen. In zyne zienwyze waren de katholyke godsdienst en het vaderland twee zaken, zoo inniglyk verbonden, dat hy ze in de pratyk gelyk in de theorie onafscheidelyk geloofde te zyn. Zie daer waerom hy, de leeringen der hervorming vervloekende, niet ophield de heersching van den vreemdeling te beschuldigen en onbermhertiglyk 's lands vyanden te bevechten.

Later, toen de gestrengheden des hertogs van Alva de twee jonge heeren dwongen in Duitschland te vlugten, alzoo de weduwe van Jakob Van der Noot de twee kinderen ontrukkende welke haer overig blyfden, had Konings in zyn hert een regtveerdige afkeer opgevat tegen een Gouvernement dat zulke zaken beveelde en eenen nog dieperen haet gekoesterd jegens de kalvinisten, wier stoudheid onophoudelyk de sombere gramschap van Alvarez van Toledo verwekte.

Het wederzien van Pieter en Karel, welke zyn brief had aenzocht om naer Brussel te komen, deed Konings misschien zooveel blydschap gevoelen als hunne stervende moeder; hy stelde zich vast voor lang met hen te spreken, zoohaest zy zich van het bed van Mevrouw Van der Noot zouden verwyderd hebben.

De edele weduwe nogtans had, by de streeving van haer laetste aendoeningen, den geest gegeven, latende hare zonen onder het gewigt der moederlyke vervloeking verschrikt, verpletterd; zy waren beiden opgestaen, zich gereed makende om die woonst van onheil te verlaten, want hun moed brak in de tegenwoordigheid van het zielloos ligchaem, 't welk hun de wanhoop en den schrik in het hert dreef.

Beneden den trap gekomen, welke hen op eene achterplaets leidde, ontmoetten zy de oude hofmeester, die naer hen aensnelde om ze te ondervragen.

— Maer waer loopt gy dan alzoo naer toe, vroeg hen de hofmeester, door de bleekte van hunne verwarde wezenstrekken ontsteld?

— Houd ons niet langer staen, wy moeten dit huis voor altyd ontvlugten.

— Maer uwe moeder...

— Dood.

— Dood! oh, wat zegt gy, riep Balthazar met eene smertelyke verwondering uit; by verwachte zich niet aen een zoo aenstaende einde.

— En stervende heeft zy ons beide vervloekt.... Begrypt gy nu waerom wy uit dit noodlottige oord moeten gaen?

— Zy heeft u vervloekt? hernam Konings verslagen; maer wat hebt gy dan gedaen, myne goede heeren, myne lieve kinderen? wat hebt gy dan uwe moeder gezegd, opdat hare vervloeking op u gevallen zy?

— Wy zyn Kalvinisten, antwoordde op eenen baerschen toon Pieter van Rysoire.

— Groote God, wat zegt gy? gy hebt de verfoeijelyke doolingen der hervorming omhelsd.... Neen, neen, dat is niet waer, gy wilt de waerheid verzwygen.... neen, zulk eene gruwelijaed hebt gy niet gepleegd....

— Wy zyn Kalvinisten, antwoordde op zyne beurt, de heer van Calloo.

— Pieter en Karel.... twee Van der Noot ketters.... welke ongelukken moet de Hemel dit heilloos gezin nog overzenden!

— Genoeg, Balthazar, antwoordde de oudste der gebroeders, aen een koortsige ontroering ten prooi, opent deze deur en laet ons uit...

— Twee geuzen, twee beeldstormers misschien, momelde Konings, als verstoend op zyne plaets blyvende.

— Twee saemverbondenen, van wie de katholyken en den hertog van Alva welhaest zullen hooren spreken, voegde de heer van Calloo er by.... Alsnu, gehoorzaem ons één laetste mael.

Balthazar beschouwde ze een oogenblik, met gapenden mond, de oogen wyd open gespierd, kwam uit zyne onbewegelykheid en opende werktuigelyk de deur, die uitkwam in een onbewoond straetje, langs waer zy ingekomen waren en liet ze uit, zonder hun een enkel woord toe te brengen.

Hy trad weêr binnen, nog niet wetende of hy sliep dan wel wakker was, en kwam maer tot de wezenlykheid van het leven terug, voor het nog warm ligchaem van zyne goede meesteres. — Ja, ja, zy hebben niet gelogen, mompelde hy tot zyn zelven, als hy aen het bed was gekomen; en ten zelfden tyde rolden twee tranen op zyne geele en uitgedroogde kaken.... zy is dood, gelyk zy het gezegd hebben en heeft hen al stervende vervloekt.... zy hebben onzen heiligen godsdienst verzaekt, zy zyn kalvinisten! Myn God! wie zal er dan in deze dagen van verstooring en van goddeloosheid nog zuiver en ongeschonden blyven?... Arme kinderen, die ik ter wereld heb zien komen, wien ik de *Onze Vader* en den *Weest gegroet* heb leeren stamelen.... thans ketters, vervloekt, verdoemd! Oh! er blyft my niets meer over dan ook te sterven! De ongelukkige gryzaerd viel neder op eenen stoel, en de snikken smooorden zyne stem.

(*Wordt vervolgd.*)